

Wie wel eens een *Davidia* in volle bloei heeft gezien, begrijpt meteen waarom de boom als Nederlandse naam zakdoekenboom heeft. Die uitbundige voorjaarsbloei is een waar spektakel maar komt pas op gang als de boom een aantal jaren vast staat.

Tekst: Emiel van den Berg
Foto's: www.visionpictures.com

Davidia is een bomengeslacht vernoemd naar Armand David. Deze Franse missionaris (1826-1900) vertrok in 1862 naar China om er als onderwijzer te gaan werken. In de omliggende bergen van het gebied waar hij bivakkeerde, bestudeerde hij tal van planten- en diersoorten. Sommige daarvan bracht hij mee terug naar Europa. Zowel de voor- als achternaam van Armand David is aan tal van planten en dieren verbonden. *Viburnum davidii* en *Clematis armandii* bijvoorbeeld verwijzen naar deze gedreven Fransman en ook het Pater-Davidhert is naar hem vernoemd. Er is enige verwarring over de familie waartoe *Davidia* behoort. Tot voor kort werd het geslacht samen met *Nyssa* ingedeeld bij de *Nyssaceae*. *Nyssa*, de tupelboom, is vooral geliefd vanwege zijn herfstverkleuring, *Davidia* vooral om zijn bloei. In de huidige naamlijst van houtige gewassen van PPO in Boskoop staat *Davidia* bij de *Cornaceae* ingedeeld. Het geslacht *Davidia* bestaat slechts uit één soort die van nature in West-China voorkomt. Er is sprake van een natuurlijke variëteit *D. involucrata* var. *vilmoriniana* maar de verschillen blijken zo minuscule dat tegenwoordig alleen van *D. involucrata* wordt gesproken. Cultivars heeft de soort niet.

OMHULSEL

Kenmerkend voor *Davidia* is het tot 14 cm grote eironde heldergroene blad dat scherp is toegespitst. Bij kneuzing verspreidt het een onaangename geur. Opvallend is ook de grof gezaagde bladrand en de verspreid staande bladstand. De eigenlijke bloemen staan verzameld in bolvormige hoofdjes, enigszins gelijkend op de bloeiwijze van de plataan, en hebben een paarsbruine kleur. Ze verschijnen vanaf half april tot half mei. Elk bloemhoofd is omringd door twee tot 15 cm lange roomkleurige schutbladeren. De soortnaam *involucrata* betekent ook letterlijk 'van een omhulsel voorzien'. De schutbladeren worden groter

Davidia involucrata

Een boom vol zakdoeken

naarmate de bloei vordert maar zijn nooit even groot; vaak is één ervan aanzienlijk kleiner. Aan het einde van mei staat de boom er het meest spectaculair bij. De Nederlandse naam zakdoekenboom – de Engelsen spreken over pocket-handkerchief tree en de Fransen over arbre aux pochettes – heeft de boom uiteraard aan deze schutbladeren te danken. Overigens is de officiële Nederlandse naam vaantjesboom. Jonge exemplaren van *Davidia* bloeien trouwens lastig. Het vraagt enige jaren geduld alvorens een zakdoekenboom volop gaat bloeien. Na de bloei volgen grote ronde tot ovaalvormige nootachtige vruchten aan opvallend lange stelen. De vruchten zijn eerst nog paarsgroen maar kleuren later bruin. Ze blijven vaak tot in het voorjaar in de boom hangen. De zaden die zich in de noten bevinden, ontkiemen vaak pas na twee jaar en zaailingen kunnen behoorlijk variëren, vooral in bloemgrootte. Vandaar ook dat *Davidia* vaker door middel van stek wordt vermeerderd. Afleggen kan ook. Afleggen levert in de regel het zwaarste materiaal om mee verder te kweken. De groei gedurende de eerste jaren is matig. Vanwege de lastige vermeerdering én de relatief trage groei heeft een leverbare *Davidia* daarom in de regel een hogere aanschafprijs dan een 'standaardboom'.

MEERSTAMMIG

In het land van oorsprong China groeit *Davidia* uit tot een boom van 25 meter hoogte. In Nederland zijn hoogtes tot 15 meter haalbaar. In zijn jeugd stadium groeit de boom eerst nog recht omhoog. Later ontwikkelt de kroonvorm zich breed eirond tot eirond. In de winter vallen vooral de kastanjebruine takken op en de relatief grote purperrode winterknoppen. Bij ouder worden gaat ook de stam opvallen. Deze krijgt een grijze tint en een steeds grovere uitstraling omdat hij sterk afschilfert. Van nature kan het zijn dat *Davidia* vanuit struikvorm uitgroeit tot een meerstammige boom. Sommige kwekers hebben zich toegelegd op het opkweken van meerstammige *Davidia*, vooral ook omdat meerstammig de laatste jaren aan populariteit stijgt. Vanwege zijn uiteindelijke omvang is *Davidia* vooral geschikt als parkboom en als solitair in grote tuinen. Omdat de boom vlezi-ge wortels heeft, verlangt hij een goed gedraineerde standplaats. Jonge bomen kunnen nog iets beschadigen bij strenge vorst maar is een boom eenmaal voldoende aangegroeid, dan is de winterhardheid perfect. De boom staat het liefst op een zonnige tot iets beschaduwde plaats.